

Holm: Efter den Fremstilling, den højtærede Minister har givet af sit Forhold i denne Sag, vil jeg gerne tro, at han har haft den bedste Mening med at give Pakmester Pedersen denne Advarsel, men jeg finder alligevel den højtærede Ministers Optræden i Sagen højest uheldig. Thi den højtærede Minister har paa Forhaand søgt at bevæge Pakmester Pedersen til ikke at stille sig til Valg til Rigsdagen ved at forklare ham, at Stillingen som Rigsdagsmand var uforenelig med hans Stilling som Pakmester. Den højtærede Minister har derved faaet Udseende af at ville forbyde ham det. Ganske vist siger den højtærede Minister, at han kun har villet give ham et Raad, et venskabeligt og godt Raad, men en foresats Raad i saadanne Sager kommer nu en Gang let til at tage sig ud som en Befaling, og navnlig vil det, naar det er den højeste foresatte i en Etat, der giver et saadant Raad, næsten være umuligt at opfatte det anderledes end som en Befaling. Derfor kan jeg for mit Vedkommende være med til den Dagsorden, der er foreslaaet, og som gaar ud paa at misbillige Ministerens Optræden, idet jeg mener, det ikke kan forenes med Grundlovens § 56, at Ministeriet blander sig ind i det Forhold, at Funktionærer eller Embedsmænd søge Valg til Rigsdagen. Enhver Embedsmand eller Funktionær har jo efter Grundlovens § 56 Ret til at søge og modtage Valg til Rigsdagen og behøver ikke at indhente Regeringens Samtykke dertil. Det Samtykke kan slet ikke nægtes ham. Om han saa, naar han er valgt, kan blive i Embedet — ja, det er jo en ganske anden Sag. Det maa overvejes i det enkelte Tilfælde, og det kommer selvfølgelig an paa, om Embedet kan forsvarligt varetages. Den Bestemmelse i Grundloven, at Embedsmænd uden at indhente deres Regerings Samtykke kunne modtage Valg til Rigsdagen, er maaske nok kommen ind under noget andre Forudsætninger end dem, som siden have vist sig at være til Stede. Man har maaske nok tænkt sig, at Rigsdagsarbejdet vilde lægge mindre Beslag paa Medlemmernes Tid og Arbejdskraft, end det faktisk gør. Man har maaske tænkt sig, at det kun vilde blive nogle faa Maaneder og et forholdsvis ringe Arbejde, der vilde blive Tale om. Men saaledes som Forholdene have udviklet sig, er det sikkert nok, at det er meget vanskeligt for Embeds- og Bestillingsmænd at forene Rigsdagsarbejdet med deres Embedsgerning. For Embeds- og Bestillingsmænd i Kjøbenhavn lader det sig jo for-

holdsvis let gøre, men allerede naar man gaar f. Eks. til Præster og Herredsfogeder, viser det sig meget vanskeligt. De kunne ganske vist holde en Kapellan eller en Fuldmægtig, men selvfølgelig kan det ikke være Meningen, at Embedet i lang Tid skal bestyres af en Substitut i Stedet for af Embedsmændene selv. Følgen er ogsaa bleven, at Embedsmændene efterhaanden ere forsvundne af Rigsdagen. Der er meget faa Præster og Herredsfogeder tilbage endnu, medens der tidligere var mange af disse Embedsklasser. Ogsaa for Skolelærernes Vedkommende har det sin Vanskelighed paa en Gang at være Rigsdagsmand og passe Skolen. En Skolelærer kan ganske vist tage en Hjælpelærer. Han kan tage ham i det halve Aar, som nogle gøre, og selv passe sin Skole i Sommertiden — det er aabenbart i højeste Grad uheldigt for Undervisningen i Skolen. Han kan ogsaa — hvad der selvfølgelig er langt bedre — holde en Hjælpelærer Aaret rundt, men det siger dog sig selv, at det er ikke det samme, man har tænkt, den Gang man valgte vedkommende til Lærer. Da var det ham, man valgte, og ikke en hvilken som helst Hjælpelærer. Dog, det maa naturligvis blive vedkommende Kommunes og Skoledirektions Sag at bedømme, om Skolegerningen bliver varetagen paa forsvarlig Maade. Det kunne vi ikke blande os i. I det hele maa Hovedhensynet jo i denne Henseende være: kan Stillingen varetages forsvarligt ved Siden af, at Manden er Rigsdagsmand? Vi ere mere og mere komne kort fra Foreningen af Rigsdagsstillingen og Embedsstillingen; thi det har vist sig, at Rigsdagsstillingen kræver sin Mand, og Embedsstillingen kræver sin Mand, saa det i de allerfleste Tilfælde kun bliver Halvhedsværk, naar begge Stillingen forenes. Om det nu kan lade sig gøre at forene en Pakmesterstilling med Rigsdagsvirksomheden, skal jeg ikke udtale mig om. Jeg ser meget godt, at en Pakmester ikke uden videre kan tage sig en Vikar saaledes som en af de Embedsmænd, jeg nævnte før. Der maa ansættes en ny Mand i hans Sted, som Staten maa lønne, og det hele har ganske sikkert sine store praktiske Vanskeligheder. Men det er et Spørgsmaal, som ikke ligger for. Det er et Spørgsmaal, som ikke vil komme til at foreligge — der er jeg ganske enig med det ærede Medlem for Ringkøbing — før Pakmester Pedersen er valgt. Det er for det første tvivlsomt, om han bliver valgt, men dernæst er det ogsaa tvivlsomt, om han vil blive ved at